

Smernice o odpadkih in predelanih snoveh

Zahteve REACH glede snovi, zmesi in izdelkov ne veljajo za odpadke, vendar pa to ne pomeni, da so snovi v odpadkih v celoti izvzete iz uredbe REACH.

Antonija Božič Cerar, GZS – Služba za varstvo okolja

Foto: Zare Modic

Varnostni listi morajo vključevati ustrezne ukrepe za obvladovanja tveganja tudi za odpadkovni del življenjskega cikla snovi glede na izdelane scenarije izpostavljenosti. Kakor hitro snovi »preneha status odpadka«, zahteve uredbe REACH praviloma veljajo enako kot za kateri koli drugi material.

Kakšni so pogoji za prenehanje statusa odpadka?

Odpadkovna zakonodaja predvideva možnost, da odpadkom lahko preneha status odpadka, ko so recikrirani ali kako drugače predelani in:

- je snov ali predmet možno uporabiti za specifične namene;
- za snov ali predmet obstaja trg in povpraševanje;
- snov ali predmet izpolnjuje tehnične zahteve za določene namene ter izpolnjuje zahteve obstoječe zakonodaje in standarde, ki veljajo za proizvode in
- uporaba snovi ali predmeta ne bo imela škodljivega vpliva na okolje in zdravje ljudi.

Kdaj je potrebna registracija REACH?

Material, ki je bil pridobljen s predelavo, je najprej treba opredeliti kot snov, zmes ali izdelek ter preveriti delež nečistoč, ki ga vsebuje. Posamezna snov lahko vsebuje do 20 % nečistoč, če jih je več, je treba material opredeliti kot zmes. Če je predelana oziroma recikrirana snov že registrirana in so na voljo ustrezne informacije o varnosti, ponovna registracija ni potrebna (npr. reciklirane kovine, steklo in papir).

Snovi iz izdelkov praviloma ni treba registrirati, razen, če se le-te iz njih namenoma sproščajo ali so snovi, ki so na posebnem seznamu snovi, opredeljenih kot skrb vzbujajoče.

- **Snov:** pomeni kemijski element in njegove spojine v naravnem stanju ali pridobljene s kakršnim koli proizvodnim procesom, vključno z vsemi dodatki, potrebnimi za ohranitev njene obstojnosti, in vsemi nečistotami, ki nastanejo pri uporabljenem procesu, ne vključuje pa topil, ki se lahko izločijo, ne da bi to vplivalo na obstojnost snovi ali spremenilo njeno sestavo
- **Zmes:** pomeni zmes ali raztopino, sestavljeno iz dveh ali več snovi.
- **Izdelek:** pomeni predmet, ki med proizvodnjo dobi posebno obliko ali površino, ki bolj določa njegovo funkcijo kot njegova kemična sestava.

Sorodna uporaba, različne razvrstitve

Predelani agregati iz odpadkov gradnje in rušenja imajo praviloma status izdelka in naknadna registracija ni potrebna. Velja namreč, da oblika in površina delca agregatov določata njegovo funkcijo uporabe večji meri kakor njegova kemijska sestava.

Nasprotno velja za žlindre, ki nastajajo pri proizvodnji železa in jekla in drugih metalurških procesih. Te so praviloma opredeljene kot snovi z neznano ali spremenljivo sestavo, ker je njihova kemijska sestava pomembnejša od oblike in površine. Za tovrstne predelane snovi je potrebna registracija. Podobno velja za elektrofiltirski pepel.

Podjetja morajo za delovanje v skladu z uredbo REACH (registracija, evalvacija, avtorizacija in omejevanje kemikalij) opredeliti in upravljati tveganja, povezana s snovmi, ki jih proizvajajo in tržijo v EU. Evropski agenciji za kemikalije morajo dokazati, kako se lahko snovi varno uporabljajo, uporabnikom pa morajo posredovati ukrepe za obvladovanje tveganja. Uredba od 1. junija 2007 velja neposredno v vseh državah članicah.

Iz postopkov registracije so izvzeti nekateri naravni materiali in njihovi recikrirani ali predelani materiali, kot so naravni kamen, ki ni bil kemijsko spremenjen ter ne izpolnjuje kriterijev za razvrstitev v nevarne snovi.

Uredba REACH ima specifične definicije za snovi, zmesi in izdelke, ki se razlikujejo od običajnega razumevanja teh pojmov. Vrednotenje predelanih oz. recikliranih materialov mora potekati od primera do primera, pri čemer priporočamo uporabo smernic Evropske agencije za kemikalije o odpadkih in predelanih snoveh. [gg](#)

svetovalec

Kakor hitro snovi »preneha status odpadka«, zahteve uredbe REACH praviloma veljajo enako kot za kateri koli drugi material.

Služba za
varstvo okolja

